

شناخت ادبیات کودک

زیر نظر: علی اصغر سیدآبادی

نویسنده: شکوه حاجی نصرالله

با همکاری ابراهیم حیدری، مهدی حشمتی و اسماعیل یزدان پور

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

معاونت امور فرهنگی

دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی

پاییز ۱۳۹۶

عنوان و نام پدیدآور: شناخت ادبیات کودک / نویسنده: شکوه حاجی نصرالله با همکاری ابراهیم حیدری،

مهدی حشمتی، اسماعیل یزدان پور؛ زیر نظر علی اصغر سیدآبادی.

مشخصات نشر: تهران: خانه کتاب، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۳۶ ص: ۵/۲۱x۵/۱۴، س.م.

فروست: خانه کتاب؛ ۶۰۸.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۲-۴۳۵-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۳۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: ادبیات کودکان و نوجوانان

موضوع: Children's literature

شناسه افزوده: حاجی نصرالله، شکوه، ۱۳۳۷-

شناسه افزوده: سیدآبادی، علی اصغر، ۱۳۵۰-، ناظر

شناسه افزوده: حیدری، ابراهیم، ۱۳۵۷-

حاشیه: حشمتی، مهدی، ۱۳۵۱-

شناسه افزوده: یزدان پور، اسماعیل، ۱۳۴۹-

ر. ب. ش. ۱۳۹۶، ش ۹، ک/PIR۳۴۴۵

رده بندی دیو: ۸۱۰.۹۹۳۸۱

شماره کتابخانه ملی: ۴۹۵۰۵۴۲

۶۰۸

خانه کتاب

عنوان: شناخت ادبیات کودک

زیر نظر: علی اصغر سیدآبادی

نویسنده: شکوه حاجی نصرالله، با همکاری ابراهیم حیدری، مهدی حشمتی، اسماعیل یزدان پور

ناشر: مؤسسه خانه کتاب

طراح جلد: علیرضا کرمی

صفحه آرا: عسگر ابراهیمی

ناظر چاپ: رحمان کیانی

نوبت چاپ: اول، آذر ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

بها: ۷۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۲-۴۳۵-۴

تهران: خیابان انقلاب، بین صبا و فلسطین جنوبی، پلاک ۱۰۸۰، مؤسسه خانه کتاب.

تلفن: ۸۸۳۴۲۹۸۵

فهرست

۷	پیش‌گفتا
۹	مقدمه
۱۰	تعریف ادبیات کودک
۱۰	تولد ادبیات کودک در جهان و ایران
۱۴	ساختار ادبیات کودک
۱۵	کارکرد ادبیات کودک
۱۷	انواع کتاب کودک
۱۸	کتاب مصور و کتاب تصویری
۱۹	کتاب مصور
۲۰	کتاب تصویری
۲۱	ادبیات کهن
۲۱	ادبیات شفاهی
۲۲	لالایی
۲۲	ترانه
۲۳	مثل
۲۴	چیستان
۲۴	لطیفه
۲۴	قصه
۲۵	قصه اساطیری

- ۲۵..... قصه حماسی
- ۲۵..... قصه پریان
- ۲۶..... قصه جانوری
- ۲۶..... حکایت
- ۲۶..... ادبیات مکتوب
- ۲۷..... داستان
- ۲۸..... داستان واقع گرا
- ۲۸..... داستان فانتزی
- ۲۹..... ویژگی های داستان واقع گرا و فانتزی
- ۳۰..... شعر
- ۳۲..... نماینده نامه
- ۳۲..... کتاب های اطلاعاتی (ادبیات غیرداستانی)
- ۳۳..... دین
- ۳۳..... دانش جتایی
- ۳۴..... علوم
- ۳۴..... زندگی نامه
- ۳۴..... هنر، بازی و سرگرمی
- ۳۵..... کتاب فلسفه
- ۳۵..... کتاب کلیات
- ۳۵..... کتاب های آموزشی خلاق
- ۳۶..... منابع

پیش‌گفتار

پژوهش‌های کاربردی در دستگاه‌های دولتی ابزاری برای بهبود وضع موجود هستند. این پژوهش‌ها ضمن ارائه تصویری از گذشته، با بررسی معضلات و کاستی‌ها افق‌های جدیدی را پیش‌رویمان می‌گشایند.

با این حال، روند علمی انجام یک پژوهش از یک‌سو و هزینه بالا، پیچیدگی و فاصله‌ای که میان پژوهش‌های علمی و آکادمیک با مسائل و مشکلات اجرایی دارد، معمولاً مانع تبدیل پژوهش‌ها به متن‌های سیاستی یا برنامه‌ای تأثیرگذار در سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی می‌شود.

تدوین گزارش‌های کارشناسی و راهبردی، راه میان‌بانی است که هم زمان را کوتاه‌تر می‌کند و هم به‌آسانی به متن‌های سیاستی و برنامه‌ای تبدیل می‌شود. گزارش کارشناسی و راهبردی آنچه ادبیاتی نسبتاً غنی در کشورهای توسعه‌یافته دارد، اما در کشور ما سازمان‌ها آشنایی چندانی با آن ندارند و اقبال چندانی به این شکل از گزارش نشان نمی‌دهند.

با توجه به این کاستی، دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی در سه سال گذشته با استفاده از تجربه‌های ملی و جهانی، تدوین گزارش‌های کارشناسی و راهبردی در خصوص مسائل فرهنگی حوزه

معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را در دستور کار خود قرار داد.

این گزارش‌ها که توسط کارشناسان و متخصصان حوزه‌های مطالعاتی تهیه می‌شود به بیانی ساده و روشن مسائل مورد مطالعه را توضیح داده و رویکردهای سازمان در حل مشکل و راهکارهای پیشنهادی برای حل یا برون‌رفت از مشکل را مورد موشکافی قرار می‌دهند یا راه‌حل‌های جدیدی پیشنهاد می‌دهند و نتایج حاصله در اختیار ذی‌نفعان، تصمیم‌گیران و مدیران ذی‌ربط قرار می‌گیرد تا نقش مؤثری در انتخاب بهترین و مؤثرترین راه‌ها باز کند.

آرچه ارائه می‌شود، یکی از گزارش‌هایی است که به عنوان پایه‌ای برای بحث و ارزیابی بیشتر تهیه شده است. این گزارش در کنار بررسی وضع فعلی به ارائه راهکارهایی برای حل مسایل می‌پردازد. بدیهی است با بررسی این متن و نقد پیشنهادهای ارائه شده، می‌توان به توافق، در باب راهکارهای درست دست یافت و آن را به متن‌های سیاستی و برنامه‌ای تأثیرگذار در ساختارها تبدیل کرد. با این هدف، نسخه‌هایی از این گزارش در دسترس مدیران، دست‌اندرکاران و ذی‌نفعان قرار می‌گیرد تا برای گفت‌وگویی سازنده در این حوزه باشد.

دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی